

Platforma eNauczanie – miejsce na edukację i spotkania – warto profesjonalnie dzielić się wiedzą

Anita

Dąbrowicz-Tłałka

Centrum Nauczania
Matematyki i Kształcenia
na Odległość

Nie bój się tego, co nowe – chociaż ci miły spokój.

Tytus Carus Lukrecjusz

Nowe technologie zmieniają strukturę naszych zainteresowań: sprawy, o których myślimy. Zmieniają charakter naszych symboli: nasze narzędzia myślenia. Zmieniają też naturę naszej społeczności: arenę, na której rozwija się nasza myśl.

Neil Postman

Każda z uczelni w Polsce korzysta z rozwiązań technologicznych pozwalających na organizowanie i wspomaganie nauczania przez Internet. Są to tzw. platformy edukacyjne. Podstawowe zadanie tych rozwiązań, będących czasami zaawansowanymi systemami, polega na gromadzeniu materiałów dydaktycznych, ich organizowaniu i udostępnianiu odbiorcom przez Internet.

Co mamy, a z czego powinniśmy korzystać?

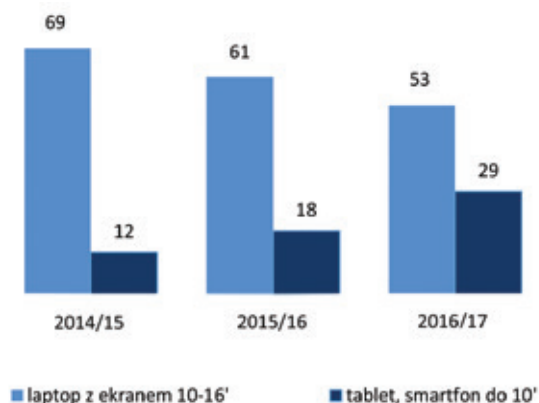
Wiele uczelni w Polsce posiada zasoby rozproszone na wielu platformach, często niepo-

wiązanych ze sobą czy z systemami uczelnianymi. Są to niewielkie rozwiązania skierowane do wąskich grup odbiorców. Takie rozproszone rozwiązania nie zawsze służą budowaniu profesjonalnego wizerunku uczelni. Jest to związane m.in. z ograniczonymi możliwościami finansowania, prowadzeniem platformy przez jedną osobę, która często nie ma możliwości jednoczesnego zajmowania się nią od strony wdrażania najnowszych osiągnięć technologicznych oraz realizacji najlepszych rozwiązań metodycznych lub w przypadku zmiany pracy nie jest już zainteresowana jej rozbudową. Tworzenie i udostępnianie zasobów o charakterze multimedialnym, w tym na urządzeniach mobilnych (rys. 1), również stanowi spore wyzwanie.

Komercyjne rozwiązania edukacyjne

Spójrzmy, jak wyglądają komercyjne rozwiązania edukacyjne. Profesjonalne konto firmowe pozwala na korzystanie z różnych funkcjonalności systemów, które są własnością pracodawcy. Jeden login i hasło otwierają drzwi do różnych elementów informatycznych, które mają być skierowane do określonego pracownika. Inne możliwości poruszania się w systemie ma kierownik działu, inne szeregowy pracownik, a inne audytor.

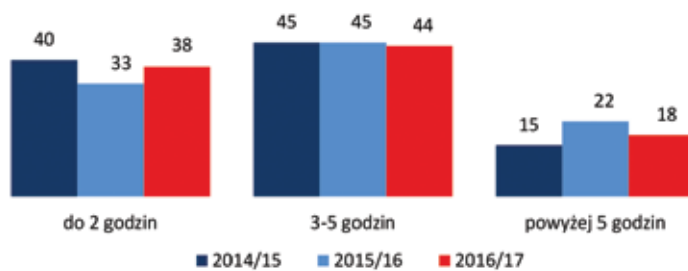
Duże firmy często posiadają swoje rozwiązania edukacyjne – np. platformy. Na III Konferencji e-Technologie w Kształceniu Inżynierów (AGH w Krakowie, 2016) Marta Górak-Kopeć

Rys. 1. Sukcesywny wzrost liczby studentów, dla których głównym narzędziem poruszania się w Internecie (również po zasobach edukacyjnych) jest tablet i smartfon do 10' (badania studentów PG pierwszego semestru studiów w kolejnych latach akademickich, dane w procentach)

Rys. 2. Strona główna serwisu związanego z eNauczaniem na PG

Rys. 3. Ilość czasu dziennie spędzanego przez studentów na korzystaniu z Internetu (badania studentów pierwszego semestru studiów PG w kolejnych latach akademickich, dane w procentach)

– członek zarządu, dyrektor personalna PZL Mielec – przedstawiła e-learning jako element polityki rozwoju kadry inżynierskiej w tej firmie. To rozwiązanie pozwala nie tylko na wysoko zaawansowaną personalizację procesu kształcenia, na budowanie indywidualnych ścieżek rozwoju kariery, ale też na elastyczny dobór pracowników w zależności od posiadanych przez nich umiejętności do określonych projektów i zadań. **Tylko kompleksowe systemy zarządzania wiedzą dają możliwość oceny umiejętności w zakresie różnych bloków tematycznych, kontroli postępów, budowania inteligentnego systemu wsparcia i weryfikacji.**

Taka sama sytuacja jest w przypadku szkół wyższych – dobrze zorganizowana platforma edukacyjna będąca częścią większego systemu

(rys. 2) pozwala na bezpieczne przetwarzanie danych osobowych, ich transfer oraz wykorzystanie zdobytych informacji do promocji uczelni i budowania jej pozycji na rynku edukacyjnym – również światowym.

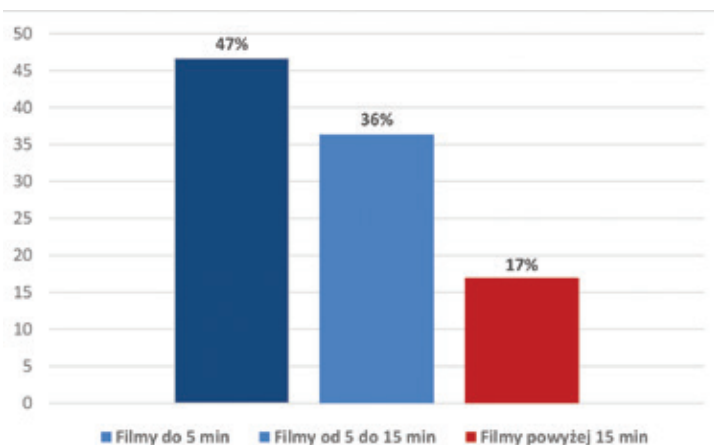
Przy wszechobecnym dostępie do Internetu (rys. 3) dla uczelni wyższych platforma edukacyjna jest szczególnie ważną częścią prowadzonej działalności związanej z kształceniem czy promocją zasobów edukacyjnych. Co więcej – należy zwrócić uwagę, że pozycjonowanie platform edukacyjnych (czyli wybiecie ich na pierwsze miejsca wyników wyszukiwania) jest równie ważne jak pozycjonowanie stron informacyjnych związanych z uczelnią. Takie pozycjonowanie nie tylko ma na celu pozyskanie nowych użytkowników, ale jest też przemyślanym posunięciem promowania uczelni. W przypadku platformy edukacyjnej od razu widać, że należy trafić do użytkownika stosunkowo młodego, który poszukuje specjalistycznej wiedzy na konkretny temat. Platform edukacyjnych poszukują zazwyczaj internauci, którzy już mieli do czynienia z edukacją przez Internet i na ogół są zdecydowani na poszerzenie swoich kompetencji właśnie tą drogą.

Spopularyzowanie swojej marki w Internecie to jedno, ale zapewnienie sobie dobrej pozycji na rynku to zupełnie inna sprawa. Prowadzenie działalności w branży edukacyjnej wymaga uwiarygodnienia siebie jako profesjonalisty w danej dziedzinie oraz świetnego nauczyciela, który potrafi przekazać najnowszą wiedzę oraz zachęcić swoich studentów do podnoszenia kompetencji. Nikt przecież nie wybierze się na zajęcia – tradycyjne czy wirtualne – u edukatora bez wiedzy. Nikt też – nawet w przypadku najbardziej prestiżowego nazwiska – nie będzie doceniał możliwości zdobycia wiedzy, jeżeli będzie ona przekazywana w sposób kompletnie niezrozumiały, lekceważący dla słuchacza czy nieefektywny. **Czas i osiągnięte efekty są obecnie najsilniejszymi czynnikami wpływającymi na wybór określonego wykładu czy kursu.** Każdy uczestnik zajęć powinien je opuścić z przekonaniem, że coś zyskał, coś z nich wyniósł.

Przyszli studenci bardzo często zadają sobie pytanie, dlaczego mają skorzystać z oferty określonej uczelni. Slogan „ponieważ jesteśmy najlepsi” nie dociera już do poszukiwanego odbiorcy, czyli najlepszych maturzystów czy dobrych studentów, których chce się zatrzymać na uczelni. Potrzebna jest konkretna propozy-

Rys. 4. Przykładowy kurs szkoleniowy na uczelnianej platformie eNauczenie związany z projektem „Nowoczesne Audytoria Politechniki Gdańskiej”

Rys. 5. Jedno z badań przeprowadzonych wśród studentów PG pierwszego roku studiów stacjonarnych (ponad 350 osób) dotyczących długości filmów edukacyjnych, z jakich studenci korzystają lub chcą korzystać

cja – zaoferowanie dobrze zorganizowanego, profesjonalnego procesu kształcenia, możliwości zweryfikowania wiedzy i oceny jej poziomu na podstawie realizowanych zadań, projektów,

zaangażowania nauczycieli akademickich i ich pomocy w poruszaniu się w świecie najnowszych technologii. Student wtedy wie, czy jest to coś, czego oczekuje i czym nie będzie rozczarowany. Widzi efekty kolejno pokonywanych etapów. Wie, że ma szansę po studiach zostać projektantem i konstruktorem, a nie tylko odbiorcą rozwiązań czy obsługującym procesy technologiczne.

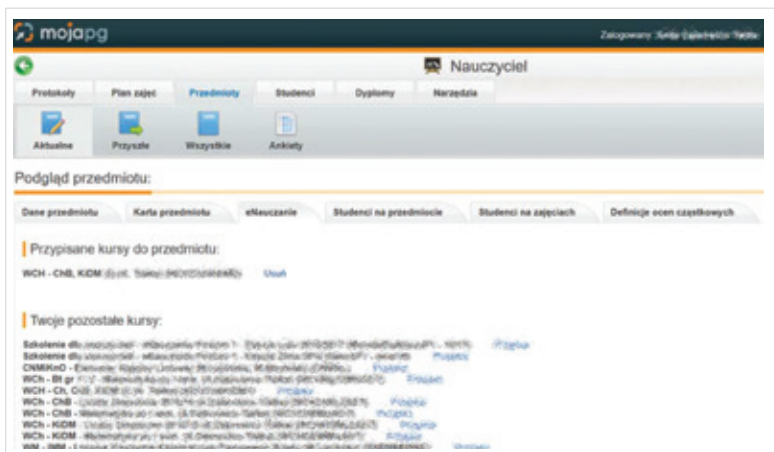
To właśnie kompleksowe rozwiązania edukacyjne pomagają wskazywać dalsze perspektywy rozwoju. Student widzi, że to dopiero przedsięwzięcie, z którego trzeba pójść dalej. Wie, że dalsze działanie wymaga profesjonalnego wsparcia, które można uzyskać na tej uczelni. Często widzi też, że będzie mógł znaleźć mentora, który poprowadzi go przez meandry zdobywanej wiedzy czy umiejętności. Czasami oznacza to zdobycie określonych uprawnień czy ukończenie specjalistycznych szkoleń w formie i czasie odpowiadających studentowi. Można obrazić się na rzeczywistość, ale konkurencja na światowym rynku edukacyjnym i na rynku pracy nie pozostawia złudzeń.

Jeżeli przedmioty, szkolenia i materiały rozproszone są na wielu platformach uczelni, do których trzeba mieć dostęp na różnych zasadach, student w ogóle nie może się zorientować, jaka jest uzupełniająca oferta edukacyjna uczelni. Nie pamięta loginów i haseł do platform, z których dawno nie korzystał, nie wie, jak poruszać się w różnych środowiskach edukacyjnych, i często nawet nie wie, czy i jakie platformy istnieją na jego uczelni...

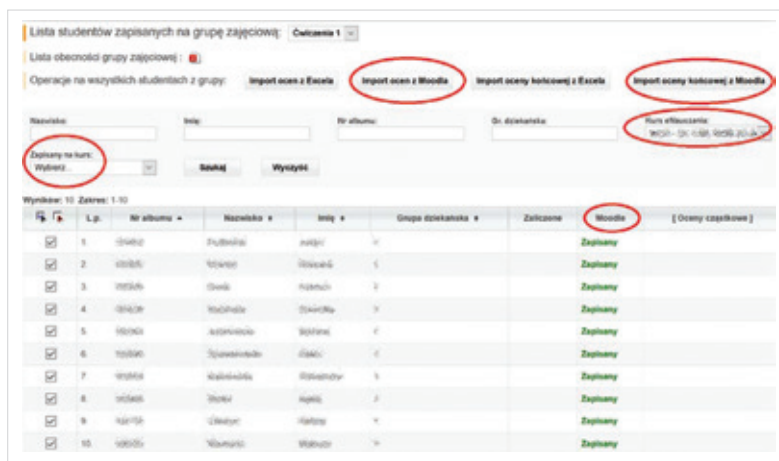
Budowanie zasobów

Należy odpowiedzieć sobie też na pytanie, jak powinny wyglądać wysokojakościowe zasoby edukacyjne. Przede wszystkim muszą być na jak najwyższym poziomie merytorycznym. Uczelnia jest marką, która powinna firmować nie tylko publikacje tradycyjne, ale i te dostępne w środowisku wirtualnym. Tam poszukuje ich młodzież, która ma tworzyć przyszły fundament naukowy uczelni. Co więcej – uczelnia musi efektywnie wykorzystywać możliwości pozyskiwania zewnętrznych źródeł finansowania (rys. 4).

Należy pamiętać, że obecnie istniejące rozwiązania technologiczne związane z edukacją są często bardzo atrakcyjne wizualnie, użytkowo i przepełnione multimediami. Zbiór plików w formacie PDF często nie jest w ogóle

Rys. 6. Przypisywanie kursów z uczelnianej platformy eNauczanie do przedmiotu na MojaPG

Rys. 7. Automatyczne zapisywanie grup studenckich z MojaPG do kursów na platformie eNauczanie

riami materiałów. Studenci – przynajmniej ci początkujący – po prostu nie będą z nich korzystać (rys. 5).

Z punktu widzenia zarządzania zawartością platformy edukacyjnej można wyróżnić trzy zasadnicze elementy: kursy i zarządzanie zasobami (czyli elementy dydaktyczne i sposoby ich wykorzystania), narzędzia i funkcjonalności (czyli różnorodne metody zamieszczania informacji i weryfikacji wiedzy uczestników kursów) oraz zarządzanie użytkownikami. Każdy z tych elementów musi działać sprawnie, funkcjonalnie i mieć połączenia z innymi systemami uczelni (rys. 6 i 7).

Przemyślane działania prowadzone w skali uczelni są w stanie nie tylko stworzyć z platformy edukacyjnej miejsce bezpiecznego i efektywnego tworzenia materiałów czy realizacji projektów. To często miejsce spotkań – wymiany opinii na forach, głosowań, warsztatów itd. Na Politechnice Gdańskiej korzysta z tej możliwości m.in. Uczelniana Komisja ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia.

Razem czy osobno

Obecnie tworzone systemy i rozwiązania nie są pozbawione usterek. Co więcej – ciągłe modyfikacje systemów, nowe aplikacje i ich zastosowania oraz zmieniające się kwestie technologiczne (w tym metody włamań do systemów, wirusy itd.) – powodują, że portale, platformy czy serwisy wymagają ciągłych zmian, ulepszeń i poprawek. Nowe metody komunikacji, tworzenia zasobów, weryfikacji wiedzy muszą być wdrażane również na uczelniach w Polsce. Inaczej pozycja naszych uczelni na światowym rynku nie będzie silna. Tak jak dobra książka dostępna we wszystkich księgarniach na świecie – Internet jest doskonałym narzędziem do prezentowania wiedzy i przyciągania młodych, spragnionych poszerzenia horyzontów, realizacji pasji i pozyskiwania nowych umiejętności ludzi.

Tylko kompleksowe, dobrze przemyślane i funkcjonalne rozwiązania edukacyjne pomagają w budowaniu marki uczelni i zachęcaniu przyszłych studentów do nauki – a dzięki Internetowi dzieje się to nie tylko w kraju, ale i za granicą. Przecież wiadomo, że dobra pozycja uczelni opiera się na wiedzy, umiejętnościach i profesjonalizmie pracowników otwartych na świat i nowe możliwości, jakie stwarza technologia.

materiałem wykorzystywanym do nauki przez młodego odbiorcę. Badania neuropsychologów wskazują, że współczesna młodzież inaczej niż jej poprzednicy odbiera i przetwarza bodźce płynące ze świata zewnętrznego. Staje się to przyczyną trudności w edukacji młodych ludzi (zainteresowanych odsyłam np. do książki Manfreda Spitzera „Cyfrowa demencja”).

Zintegrowane rozwiązania zastosowane w skali uczelni umożliwiają stworzenie funkcjonalnej koncepcji pozwalającej na wsparcie w tworzeniu profesjonalnych zasobów. Chodzi tu o wsparcie metodyczne i techniczne. Kursy dla studentów nie mogą być tylko repozyto-